

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Ε. Ο. Ο.
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤΟΚ. 1041
ΗΜΕΡ. ΛΗΨΕΩΣ 6/7/22

Φ. Ε. Ο. Ο.
ΔΣ

Αριθμ. Πρωτ. 271

ΦΕΟΟ, ΙΕΘΕ

Αθήνα, 6 Ιουλίου 2022

Προς τον Πρόεδρο
και τα Μέλη του Δ.Σ. της
Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας

Θέμα: Εισήγηση σύγκρουσης συμφερόντων ομιλητών μοριοδοτούμενων εκδηλώσεων επιμόρφωσης οδοντιάτρων

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,
Αξιότιμα Μέλη του Δ.Σ.,

Σας υποβάλλουμε την εισήγηση για το θέμα της σύγκρουσης συμφερόντων ομιλητών επιστημονικών εκδηλώσεων επιμόρφωσης των οδοντιάτρων που μοριοδοτούνται. Επίσης, συνημμένα σας αποστέλλουμε το έντυπο συμπλήρωσης και τη διαφάνεια παρουσίασης δήλωσης σύγκρουσης συμφερόντων.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,
Για το Διοικητικό Συμβούλιο του
Ινστιτούτου Επιστημονικών Θεμάτων

Ο Πρόεδρος

Καθ. Αθανάσιος Ε. Αθανασίου

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ
(Ι.Ε.Θ.Ε.)

Ινστιτούτο Επιστημονικών Θεμάτων ΕΟΟ

Η Γραμματέας

Δρ. Ελεάνα Στουφή

Συνημμένα:

1. Εισήγηση σύγκρουσης συμφερόντων ομιλητών μοριοδοτούμενων εκδηλώσεων επιμόρφωσης οδοντιάτρων
2. Έντυπο συμπλήρωσης δήλωσης σύγκρουσης συμφερόντων
3. Διαφάνεια παρουσίασης δήλωσης σύγκρουσης συμφερόντων

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ι.Ε.ΘΕ.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

**ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΟΜΙΛΗΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΩΝ ΠΟΥ ΜΟΡΙΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ**

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

Το ΙΕΘΕ μοριοδοτεί επιστημονικές εκδηλώσεις συνεχιζόμενης επιμόρφωσης που συμβάλλουν στην επιστημονική εξέλιξη του οδοντιάτρου, προάγουν την ποιότητα της πρόληψης, διάγνωσης και θεραπείας, και συμβάλλουν στην επιλογή περισσότερων και καλύτερων μεθόδων αντιμετώπισης του ασθενή. Με την διαδικασία της μοριοδότησης διασφαλίζεται ο επιστημονικός και εκπαιδευτικός χαρακτήρας των κρινόμενων εκδηλώσεων προς όφελος της συνεχιζόμενης οδοντιατρικής εκπαίδευσης και την εξασφάλιση παροχής υψηλής ποιότητας οδοντιατρικών υπηρεσιών.

Η διεθνής εμπειρία και πρακτική έχει δείξει ότι δεν είναι ασυνήθιστο ομιλητές τέτοιων επιστημονικών εκδηλώσεων συνεχιζόμενης επιμόρφωσης να λαμβάνουν οικονομικές απολαβές (honoraria) ή άλλου τύπου οφέλη (χρηματοδότηση ερευνών, κάλυψη εξόδων ταξιδίων, δωρεάν προμήθεια προϊόντων στα ιατρεία, κ.τ.λ.) από εταιρείες οδοντιατρικών υλικών, εργαλείων, συσκευών και μηχανημάτων, από εταιρείες φαρμακευτικών σκευασμάτων που έχουν σχέση με την επιστημονική επιμορφωτική εκδήλωση ή τυγχάνουν να έχουν συνάφεια με το αναπτυσσόμενο θέμα της ομιλίας ή της εκδήλωσης ή από άλλους ιδιωτικούς φορείς.

Ως εμπορικές οδοντιατρικές, ιατρικές ή φαρμακευτικές εταιρείες θεωρούνται αυτές των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι η παραγωγή, εμπορία, πώληση, μεταπώληση ή διανομή προϊόντων που χρησιμοποιούνται από ασθενείς ή σε ασθενείς. Συνήθως η σχέση μεταξύ εταιρείας και ομιλητή έχει και συγκεκριμένη χρονική διάρκεια συνεργασίας.

Αποτελεί διεθνώς θεσμοθετημένη πρακτική όπως οι επιστημονικοί και επαγγελματικοί οδοντιατρικοί και ιατρικοί οργανισμοί (ομοσπονδίες, επιστημονικές εταιρείες, σύλλογοι, ινστιτούτα επιμόρφωσης, κ.τ.λ.), που διοργανώνουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες κάθε είδους, αναγνωρίζουν αυτή την σύγκρουση συμφερόντων (conflict of interest), όπου υφίσταται, και γιαυτό απαιτούν από τους ομιλητές όπως (α) υποβάλλουν κατά την αποδοχή της συμμετοχής τους στην εκδήλωση και (β)

προβάλλουν σε διαφάνεια κατά την έναρξη της ομιλίας τους, σχετική δήλωση, είτε θετική (ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων) είτε αρνητική (ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων).¹

Ως “σύγκρουση συμφερόντων” νοείται η διαφοροποίηση μεταξύ των επιστημονικών απόψεων και γνώσεων που έχει ο ομιλητής για το θέμα της παρουσίας του και των ιδιωτικών συμφερόντων του που προκύπτουν από τις όποιες απολαβές του από την εμπορική εταιρεία, έτσι ώστε αυτές να επηρεάζουν με αθέμιτο τρόπο το περιεχόμενο της ομιλίας του.

Στην χώρα μας ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων σε δημόσια διαβούλευσή του θεωρεί ότι «Οι ιατροί που λαμβάνουν τιμητικές αμοιβές από φαρμακευτικές εταιρείες για ομιλία οφείλουν να το αναφέρουν σε σχετική δήλωση σύγκρουσης συμφερόντων (conflict of interest) στην αρχή της ομιλίας τους”.²

Το ΔΣ του ΙΕΘΕ, με σκοπό την διασφάλιση της ποιότητας των επιστημονικών εκδηλώσεων που μοριοδοτεί, την ύπαρξη διαφάνειας όσον αφορά τις πιθανές σχέσεις ομιλητών με εμπορικές εταιρείες, την προάσπιση της αξιοπιστίας του περιεχομένου των επιστημονικών παρουσιάσεων και την ενημέρωση των συμμετεχόντων οδοντιάτρων, προτείνει να εφαρμόζονται οι εξής κανόνες που τυγχάνουν διεθνούς αποδοχής.³

Α. Για κάθε εκδήλωση συνεχιζόμενης επιμόρφωσης που διοργανώνεται από εγκεκριμένο από το ΙΕΘΕ πάροχο και τυγχάνει μοριοδότησης, όπως απαιτείται η αποδοχή της συμμετοχής του ομιλητή στο επιστημονικό πρόγραμμα να συνοδεύεται με σχετική δήλωση, είτε αρνητική (ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων) είτε θετική (ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων). Σε περίπτωση θετικής δήλωσης ένας αστερίσκος (*) θα τοποθετείται μετά τον τίτλο της παρουσίας του στο πρόγραμμα της εκδήλωσης με την σχετική επεξήγηση. [Έντυπο 1]

Β. Για κάθε εκδήλωση συνεχιζόμενης επιμόρφωσης που διοργανώνεται από εγκεκριμένο από το ΙΕΘΕ πάροχο και τυγχάνει μοριοδότησης να απαιτείται όπως προβάλλεται από τον ομιλητή, με εμφανή τρόπο, κατά την έναρξη της ομιλίας τους (1^η ή 2^η διαφάνεια), σχετική δήλωση, είτε αρνητική (ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων) είτε θετική (ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων). Οι ομιλητές θα πρέπει να αφιερώνουν ικανοποιητικό χρόνο σε αυτή τη διαφάνεια ώστε να γίνεται κατανοητή η πιθανή σύγκρουση συμφερόντων από το ακροατήριο εφόσον αυτή υπάρχει. [Διαφάνεια 1]

Η εφαρμογή των δύο ως άνω κανόνων πρέπει να είναι υποχρεωτική για κάθε επιστημονική εκδήλωση συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, θα πρέπει να τηρείται με αποκλειστική ευθύνη του διοργανωτή, και θα πρέπει να υφίσταται ως προϋπόθεση για την συμμετοχή του κάθε ομιλητή στο πρόγραμμα. Προφανώς για εκδηλώσεις με περισσότερους του ενός ομιλητές η υποβολή της σχετικής δήλωσης θα απαιτείται για όλους του συμμετέχοντες στο επιστημονικό πρόγραμμα.

Το ΔΣ του ΙΕΘΕ θα παρακολουθεί την τήρηση των κανόνων αυτών και σε περίπτωση μη εφαρμογής των θα έχει την δυνατότητα αναδρομικής άρσης της μοριοδότησης της εκδήλωσης για την οποία υπήρξε ασυνέπεια εκ μέρους του διοργανωτή.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Foster C, Wager E, Marchington J, Patel M, Banner S, Kennard NC, Panayi A, Stacey R, GPCAP Working Group. Good practice for conference abstracts and presentations: GPCAP. Research Integrity and Peer Review 2019;4:11.

2. <https://www.eof.gr/assets/SynediaDiavoulefsi.pdf>

3. [https://www.who.int/medicines/news/2017/Guidelines for Declaration of Interests WHO Experts 51b2CRD.pdf](https://www.who.int/medicines/news/2017/Guidelines%20for%20Declaration%20of%20Interests%20WHO%20Experts%2051b2CRD.pdf)

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ ΠΑΡΟΧΟΣ:

ΕΚΔΗΛΩΣΗ:

Σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να θεωρηθεί ότι προκύπτει εάν ένας/μία ομιλητής/ομιλήτρια συνεχιζόμενης οδοντιατρικής εκπαίδευσης, ή μέλος της οικογένειάς του/της, σχετίζεται, ή έχει οικονομικό συμφέρον, με οποιονδήποτε/οποιοσδήποτε οργανισμό/οργανισμούς που ενδεχομένως να συνυποστηρίζει/ζουν μία/ένα διάλεξη/παρουσίαση/σεμινάριο ή που ενδέχεται να αποκομίζει/ζουν άμεσο συμφέρον από τη θεματολογία της εν προκειμένω παρουσίασης. Σκοπός αυτής της πολιτικής δεν είναι να αποτρέψει κάποιον/α ομιλητή/ομιλήτρια που σχετίζεται ή έχει οικονομικό συμφέρον από να προβεί σε μια παρουσίαση, αλλά μάλλον να αναγνωριστεί οποιαδήποτε πιθανή σύγκρουση συμφερόντων, ώστε οι μετέχοντες/ουσες στο ακροατήριο να έχουν πλήρη γνώση των γεγονότων και να σχηματίσουν τη δική τους κρίση για την παρουσίαση. Η σχέση ή το οικονομικό συμφέρον θα επισημαίνεται στα προγράμματα της εκδήλωσης με έναν αστερίσκο (*) που θα ευρίσκεται δίπλα στο όνομα του/της ομιλητή/ομιλήτριας και επιβάλλεται να περιλαμβάνεται στην παρουσίαση διαφανειών του/της ομιλητή/ομιλήτριας, όπως περιγράφεται παρακάτω (σε περίπτωση που η διάλεξη δεν περιλαμβάνει παρουσίαση διαφανειών, θα γίνεται μια εισαγωγική ανακοίνωση).

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ: ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

Οι ομιλητές/ομιλήτριες ΥΠΟΧΡΕΟΥΝΤΑΙ να γνωστοποιούν τις ακόλουθες πληροφορίες δήλωσης σε μια διαφάνεια στην αρχή της παρουσίασής τους:

- Εάν είναι επιλεγμένο το 1^ο κιβωτίδιο παρακάτω, η διαφάνεια θα πρέπει να περιλαμβάνει το κείμενο της παραγράφου δίπλα στο 1^ο κιβωτίδιο παρακάτω.
- Εάν είναι επιλεγμένο το 2^ο κιβωτίδιο παρακάτω, η διαφάνεια θα πρέπει να περιλαμβάνει τη φύση της/των σχέσης/ων (π.χ. με τον ομιλητή, κλπ.) και την επωνυμία του/των εταιρικού/ών οργανισμού/ών.

ΔΗΛΩΣΗ (επιλέξτε ένα από τα παρακάτω κιβωτίδια και συμπληρώστε αντιστοίχως)

- ☐ Εγώ, ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η, δηλώνω ότι ούτε εγώ, ούτε κανένα μέλος της οικογένειάς μου έχουμε οικονομικό διακανονισμό, ή σχέση με οποιονδήποτε εταιρικό οργανισμό που παρέχει οικονομική στήριξη ή χορηγεί χρήματα για αυτήν την παρουσίαση συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, ούτε έχω οικονομικό συμφέρον από οποιοδήποτε εμπορικό/ά προϊόν/όντα ή υπηρεσίες που θα συζητήσω σε αυτήν την παρουσίαση.
- Ή**
- ☐ Εγώ, ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η, (ή κάποιο μέλος της άμεσης οικογένειάς μου) ΕΧΩ (ΕΧΕΙ/ΕΧΟΥΝ) οικονομικό/ή συμφέρον/συνεργασία ή σχέση με τον εταιρικό οργανισμό που παρέχει οικονομική στήριξη ή χορηγεί χρήματα για αυτό το πρόγραμμα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, ή έχω οικονομικό συμφέρον από οποιοδήποτε εμπορικό/ά προϊόν/όντα ή υπηρεσίες που θα συζητήσω στην παρουσίαση. Επιπροσθέτως, αντιλαμβάνομαι ότι έχω καθήκον να επικαιροποιήσω αυτή τη λίστα μετά την ημερομηνία υπογραφής και μέχρι την ημερομηνία παρουσίασης.

Σχέση / Οικονομικό συμφέρον

Εταιρικός Οργανισμός:

Επιχορηγήσεις / Ερευνητική στήριξη

Τιμητική αμοιβή

Άλλη οικονομική ή υλική στήριξη:

Όλα τα πεδία αυτής της Δήλωσης Σύγκρουσης Συμφερόντων πρέπει να συμπληρωθούν, να υπογραφούν, να αναγραφεί η ημερομηνία και να επιστραφούν στον διοργανωτή, προκειμένου ο ομιλητής να συμμετάσχει στο επιστημονικό πρόγραμμα.

Υπογραφή Ομιλητή / Ομιλήτριας: _____ Ημερομηνία: _____

ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΑΣ ΕΥΑΝΑΓΝΩΣΤΑ _____

CONFLICT OF INTEREST DECLARATION

ORGANIZER:

EVENT:

A conflict of interest may be considered to exist if a continuing dental education speaker or a family member is affiliated with, or has a financial interest in, any organization(s) that may be co-supporting a course or may have a direct interest in the subject matter of the presentation. The intent of this policy is not to prevent a speaker with an affiliation or financial interest from making a presentation, but rather that any potential conflict be identified openly so that the attendees have full disclosure of the facts and may form their own judgments about the presentation. Affiliation or financial interest will be noted in the conference programs with an asterisk (*) placed by the speaker's name **and must be included in the speaker's slide presentation as outlined below** (if lecture has no slide presentation, an introductory announcement will be made).

REQUIRED: ADDITION TO LECTURE PRESENTATION SLIDES

Speakers are **REQUIRED** to disclose the following declaration information on a slide at the beginning of their presentation:

- If 1st box below is checked, slide should include the text in the paragraph next to 1st box below.
- If 2nd box below is checked, slide should include nature of relationship(s) (e.g. speaker bureau, etc.) and name of corporate organization(s).

Ε.Ο.Ο.Δ.

DECLARATION (check one of the boxes below and complete as appropriate)

- ☐ I, the undersigned, declare that neither I nor any member of my family have a financial arrangement or affiliation with any corporate organization offering financial support or grant monies for this continuing education presentation, nor do I have a financial interest in any commercial product(s) or services I will discuss in this presentation.

OR

- ☐ I, the undersigned, (or an immediate family member) **HAVE** a financial interest/arrangement or affiliation with the corporate organization offering financial support or grant monies for this continuing education program, or I do have a financial interest in any commercial product(s) or services I will discuss in the presentation. I also understand that I have a duty to update this list after the date of signing and up to the date of presentation.

Affiliation / Financial Interest

Corporate Organization:

Grants / Research Support

Honorarium

Other Financial or Material Support:

All sections of this Conflict of Interest Declaration must be completed, signed, dated, and returned to the organizer in order for the speaker to participate in the scientific program

Speaker's Signature _____ Date _____

PRINT YOUR NAME CLEARLY _____

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ι.Ε.Θ.Ε.

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ / DECLARATION OF CONFLICT OF INTEREST

Εγώ, ή μέλη της οικογένειάς μου, δεν έχουν [] / έχουν [] οικονομικά συμφέροντα και / ή άλλα οφέλη από προϊόντα ή υπηρεσίες που σχετίζονται με την παρουσίασή μου σε αυτή την επιστημονική εκδήλωση.

I, or members of my family, do not have [] / have [] a financial and / or beneficial interest in a product or service related to my presentation at this scientific event.